EUROPEISKA GEMENSKAPERNAS KOMMISSION

Bryssel den 29.6.2006
KOM(2006) 349 final

MEDDELANDE FRÅN KOMMISSIONEN TILL RÅDET, EUROPAPARLAMENTET, EUROPEISKA EKONOMISKA OCH SOCIALA KOMMITTÉN SAMT REGIONKOMMITTÉN

Genomförande av gemenskapens Lissabonprogram:

Finansiering av tillväxten i små och medelstora företag – Att skapa europeiskt mervärde

{SEK(2006) 841}
{SEK(2006) 842}
{SEK(2006) 856}

MEDDELANDE FRÅN KOMMISSIONEN TILL RÅDET, EUROPAPARLAMENTET, EUROPEISKA EKONOMISKA OCH SOCIALA KOMMITTÉN SAMT REGIONKOMMITTÉN

Genomförande av gemenskapens Lissabonprogram:

Finansiering av tillväxten i små och medelstora företag – Att skapa europeiskt mervärde

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

1. Stöd för Lissabonprocessen 3
2. Bättre förutsättningar för riskkapitalinvesteringar 4
3. Mer lånefinansiering för små och medelstora företag 7
4. EU:s bidrag till finansiering av små och medelstora företag 8
5. Bättre nationell styrning 9
6. Slutsatser 11

1. STÖD FÖR LISSABONPROCESSEN

Partnerskapet för tillväxt och arbetstillfällen är Europeiska kommissionens viktigaste strategi. För att den skall bli en framgång krävs att Europas små och medelstora företag utnyttjar sin potential, eftersom de spelar en avgörande roll i fråga om att driva på företagsverksamhet, konkurrenskraft och innovation som leder till hållbar tillväxt och utveckling. I slutsatserna från Europeiska rådets toppmöte våren 2006 underströks att en fullständigt integrerad finansmarknad och tillräcklig tillgång till finansiering är av grundläggande betydelse för att små och medelstora företag skall kunna växa. Genom reformer på nationell nivå och EU-nivå erbjuder Lissabonprocessen en ram inom vilken tillgången till finansiering kan förbättras.

Denna förbättring är nödvändig trots att många medlemsstater redan i dag erbjuder finansieringsvillkor för små och medelstora företag som är bland de bästa i världen. I en topplista över världens 20 bästa länder i fråga om tillgång till kapital var hälften EU-medlemsstater[1]. En av de viktigaste uppgifterna blir därför att sprida bästa metoder inom EU.

I fråga om att förbättra tillgången till finansiering, är de europeiska små och medelstora företagens mångfald en tillgång. Deras kulturella skillnader är lika stora som skillnaderna i deras innovationsarbete. Vissa av dem sysslar med den absolut senaste tekniken, andra förbättrar stegvis processer och produkter eller utvecklar nya marknadsstrategier. Vissa andra ägnar sig i mycket liten utsträckning åt innovation, men deras bidrag till samhället är ändå ovärderligt. Denna mångfald återspeglas i att företagen har olika finansieringsbehov. Det finns också utrymme för medlemsstaterna att förbättra sina metoder genom att ta tillvara goda exempel från varandra, vilket förbättrar tillgången till både riskkapital och lånefinansiering.

Europa måste förbättra tillgängligheten på riskkapital för små och medelstora företag som har goda tillväxtmöjligheter. Efter en rejäl minskning från 4,2 miljarder euro under 2001 till följd av att IT-bubblan sprack, har europeiska riskkapitalinvesteringar i nystartade företag stadigt legat på ungefär två miljarder euro. Om det ökade antalet investeringar i expanderande företag sedan 2004 ger anledning till viss optimism, verkar inte de europeiska aktiemarknaderna kunna bidra till nästa utvecklingssteg för ett stort antal framgångsrika företag, vars fortsatta tillväxt är mycket viktig för EU.

Enligt en färsk undersökning[2] behöver 14 % av de 23 miljoner små och medelstora företag som finns registrerade i Europeiska unionen bättre åtkomst till lånefinansiering, eftersom de fortfarande kan ha svårigheter att få lån eller mikrokrediter för kommande projekt.

Många entreprenörer behöver råd i fråga om för- och nackdelar med olika finansieringsformer och hur de bäst kan presentera sina investeringsprojekt för potentiella finansiärer. Även program för investeringsberedskap måste bygga på bästa metoder i Europa.

På det hela taget måste Europa utveckla ett klimat där entreprenörer och finansiärer är villigare att både ta och dela risker.

Det måste hittas en lösning på det problemet, eftersom små och medelstora företag, som är motorerna i den europeiska tillväxten, i stor utsträckning bidrar till innovation och nya

---

1 Best Markets for Entrepreneurial Finance, Milken Institute, 2005 Capital Access Index, oktober 2005.

2 Flash Eurobarometer-undersökning 174, september 2005.

arbetstillfällen och vars verksamhet bidrar till strukturella förändringar och förbättrad levnadsstandard i hela Europa.

Det här meddelandet, som kompletterar meddelandet om modern politik för små och medelstora företag, innehåller förslag på olika åtgärder för att finansiera innovativa små och medelstora företag. Det bygger på kommissionens insatser för att få den inre marknaden att fungera bättre, att öka investeringarna i forskning och kommersialiseringen av forskningen, samt på tidigare meddelanden om små och medelstora företags tillgång till finansiering.

2. BÄTTRE FÖRUTSÄTTNINGAR FÖR RISKKAPITALINVESTERINGAR

Framtiden för Europas konkurrenskraft är beroende av att det skapas en integrerad, öppen och konkurrenskraftig finansiell marknad som även omfattar riskkapital, och framförallt den del av riskkapitalmarknaderna som består av så kallat venturekapital[3].

För entreprenörer som vill växa är extern finansiering nödvändig när företagets egna medel är förbrukade. Insatta privata investerare är av stor betydelse för att skapa nya företag, men det finns en allvarlig och ihållande brist på företagsänglar och andra såddinvesterare i Europa. Investeringar från företagsänglar i Europa beräknas vara mindre än 10 % av motsvarande investeringar i USA.

Ett beslut om såddinvestering grundas i stor utsträckning på en subjektiv bedömning av företagets framtidsutsikter. För att kunna göra sådana bedömningar krävs erfarenhet, vilket är skälet till att företagare som varit framgångsrika i sin roll ofta är bäst skickade att bedöma och stötta nya affärsmöjligheter. De bör uppmuntras att investera, dvs. bli företagsänglar. I Europa råder brist både på företagsänglar och på privata riskkapitalfonder som också investerar i såddstadiet.

Bristen på såddinvesterare beror delvis på den låga avkastningen på den typen av investeringar. I Europa låg den tioåriga avkastningen på totala riskkapitalinvesteringar på 6,3 %, jämfört med 26 % i USA[4]. Med så låga avkastningar går det naturligtvis inte att uppnå de privata investeringsnivåer som Europa behöver. Oförmågan att utveckla sådd- och startinvesteringar hindrar framförallt nya företag från att växa till en storlek som gör det möjligt att locka till sig expansionskapital. Stelheter i produkt- och arbetsmarknader minskar avkastningen, och brustna länkar i finansieringskedjan hindrar många nystartade företag från att uppnå sin tillväxtpotential.

Bristen på privata finansieringskällor i sådd- och startfaserna kompenseras till viss del av offentliga investeringar eller offentlig-privata partnerskap. Även de finansiella instrumenten i EU-program har använts för sådana investeringar och de nya reglerna om statligt stöd kommer att bidra till att rikta statligt stöd så att det kompenserar brister i marknaden. Effektiva offentliga investeringar måste dock göras i samarbete med privata investerare och brist på privata investerare gör att många nystartade företag inte kan utnyttja sin potential.

---

[3] Riskkapitalmarknaderna omfattar informella investerare (företagsänglar), riskkapitalfonder och tillväxtaktiemarknader. I bilaga II finns en ordlista.

[4] Uppgifterna avser fram till slutet av 2004. Det finns metod- och dataskillnader, men det påverkar inte slutsatserna i fråga om de låga europeiska siffrorna. Källor: ”Venture Capital Returns Held Steady At Year-End 2004”, NVCA , 11 april 2005 och ”Pan-European survey of performance”, EVCA 27 oktober 2005.

Medlemsstaterna uppmanas att skapa incitament för privata investerare som är villiga att investera i företag, vilket även kan ske genom att man använder offentliga medel för investeringar tillsammans med företagsänglar. Kommissionen kommer att kartlägga och sprida bästa metoder som kan förbättra villkoren för investeringar som görs av företagsänglar.

Tredubbling av investeringar i nystartade företag genom riskkapitalfonder

Finansieringsproblemen för nystartade små och medelstora företag hindrar tillväxten i EU. I USA motsvarar riskkapitalinvesteringar i nystartade företag ungefär 0,04 % av BNP. Under 2004 uppnåddes eller överträffades den nivån av Sverige, Danmark och Storbritannien[5]. Om resten av EU skulle uppnå samma nivåer, skulle det innebära investeringar från EU:s sida på cirka sex miljarder euro per år, vilket skulle motsvara en tredubbling jämfört med dagens nivåer. Tidigare har de nivåerna uppnåtts vid enstaka tillfällen, men problemet består av att konstant hålla dem på de nivåerna. Vissa av de investeringarna kan vara nyckeln till Europas framtid.

De reformer som presenteras i det här meddelandet, till exempel att undanröja hinder för gränsöverskridande investeringar, och att använda finansieringskällor på ett effektivt sätt, skulle bidra till att uppnå målet.

Jämförelserna med USA visar att det finns stora utrymmen för förbättringar, framförallt på teknikområdet. I USA är de totala riskkapitalinvesteringarna i teknik fyra gånger högre än i Europa. Dessutom är den genomsnittliga investeringen i Europa cirka 900 000 euro jämfört med 6,1 miljoner euro i USA, vilket begränsar tillväxtpotentialen[6]. Om Europa skall förbättra sin konkurrenskraft på världsmarknaden, behövs både kraftiga ökningar av riskkapitalinvesteringar som helhet och i fråga om enskilda investeringar.

I Europa tycks riskkapital komma in tidigare i bilden i projekten och till mindre belopp än i USA och, som tidigare påpekats, till lägre avkastning[7]. Detta kan delvis återspegla det faktum att europeiska riskkapitalister i högre utsträckning än sina amerikanska motsvarigheter finansierar projekt innan de kan klara av det kommersiella tryck som följer. Detta kan vara en förklaring till bristen på lämpliga finansieringskällor i företagens startfaser.

Ytterligare problem skapas av att marknaden är så splittrad, vilket leder till att många fonder inte kan specialiseras i tillräcklig utsträckning och att fondförvaltarna inte kan utveckla den sektorsexpertis som är nödvändig för att investeringarna skall bli så lönsamma som möjligt. Resultatet är en riskkapitalmarknad som inte på långa vägar är lika effektiv som den amerikanska. Skillnaderna i avkastning mellan de bästa och sämsta europeiska fonderna är dock mycket stora. De bästa ger god avkastning och lockar till sig privata investerare.

I Europa är man inte heller lika riskbenägen och dessutom saknas tillväxtkultur. Varken företag eller fonder är tillräckligt aggressiva i fråga om att skapa tillväxt.

På den inre marknaden borde professionella riskkapitalförvaltare kunna skaffa kapital och göra gränsöverskridande investeringar utan att missgynnas skattemässigt eller behöva uppfylla omfattande juridiska krav. Så är det inte i Europa.

---

5 ”Annual Survey of Pan-European Private Equity & Venture Capital Activity” 2004.

6 Se ”Money for Growth: The European Technology Investment Report 2005”, PriceWaterhouseCoopers.

7 "Profitability of venture capital investment in Europe and the United States", European Economy series of Economic Papers, nr 245.

En viktig del av alla lyckade riskkapitalinvesteringar är frågan om hur man drar sig ur en investering, dvs. den tidpunkt då riskkapitalisten kan överföra sina investeringar till andra, och på så vis frigöra medel som kan användas för nya riskprojekt. Tyvärr är den europeiska marknaden svag även i det hänseendet. Det behövs bättre åtkomst till tillväxtaktiemarknader i hela EU, så att företag lätt kan börsnotera sig och så att aktier är lättåtkomliga för kunniga investerare i EU. Om man på det viset underlättade åtkomsten till kapital via aktiemarknader skulle det skapa möjligheter för företag som vill bredda sin kapitalbas på konkurrensutsatta villkor. Första teckningserbjudande till allmänheten är en naturlig utgångsväg (”exit route”) för riskkapitalinvesterare och ger en god indikation på värdet vid försäljning till andra företag. Även om det blivit vanligare med första teckningserbjudanden i Europa, skulle en starkare kapitalkultur ha inneburit ännu högre aktivitet på det området. På de europeiska börserna finns alternativa teckningsalternativ som möjliggör för tillväxtföretag att anskaffa kapital. Om dessa börser skulle utvecklas ytterligare genom gränsöverskridande handel skulle det dock utan tvivel gynna samtliga marknadsaktörer, genom att det skulle skapas likviditet och en kritisk massa för rådgivande tjänster.

Faktum är att utan tillgång till likvida marknader där placeringarna kan avvecklas, kringgärdade av en kritisk massa av rådgivande tjänster, kommer riskkapitalfonder alltid att ha svårigheter. Deras svagheter utgör ett hinder för tillväxt hos de viktigaste små och medelstora företagen. Kommissionen, medlemsstaterna och börserna bör därför verka tillsammans för att underlätta gränsöverskridande finansiella transaktioner, för att avlägsna hinder vid användningen av konkurrerande clearing- and avvecklingssystem och för att tillämpa gemensamma handelsregler. I annat fall kommer den förväntade avkastningen att minska och tillväxtmöjligheterna att riskeras. Lovande småföretag kan missa möjligheter att växa till medelstora eller stora företag, vilket leder till sämre dynamik i den europeiska ekonomin.

För att uppnå Lissabonmålen måste kommissionen och medlemsstaterna arbeta med andra intressenter för att förändra riskkapitalmarknaden i Europa. Vid ”Risk Capital Summit 2005” i London enades man om följande nyckelområden där åtgärder ansågs nödvändiga:

- Investeringar från företagsänglar måste uppmuntras.
- Riskkapitalfonderna måste bli större och mer professionella och samarbeta närmare med innovationskällor.
- Europa måste ta itu med problemet med den splittrade riskkapitalmarknaden.
- Europa behöver likvida tillväxtorienterade aktiemarknader.
- Entreprenörerna måste bli mer tillväxtinriktade och investeringsvilliga.
- Regeringarna måste bedriva en politik som belönar framgång.

EU måste skapa en miljö som trots branschens cykliska natur gör det möjligt att uppnå hållbar utveckling i fråga om riskkapitalinvesteringar. Detta kräver gynnsamma regleringsvillkor för hela finansieringskedjan, från försåddstadiet till det att investeraren lämnar projektet. Vidare måste offentliga ingripanden inriktas på att bygga upp den kommersiella marknaden. Offentliga investeringsbeslut för att kompensera för marknadsbrister bör enbart fattas på marknadsmässiga grunder och i partnerskap med den privata sektorn. För att uppnå detta mål måste kommissionen och medlemsstaterna samarbeta.

3. MER LÅNEFINANSIERING FÖR SMÅ OCH MEDELSTORA FÖRETAG

Europeiska banker och garantibolag har god erfarenhet av att finansiera företag som kommit litet längre i utvecklingen. Den erfarenheten måste tas tillvara om man vill säkra tillväxt och sysselsättning. Det nya kapitalkravet för banker (”Basel II”) har lett till att banker lägger ytterligare vikt vid noggranna riskbedömningar av sina kunder. På så vis har det uppstått en föränderlig situation där europeiska små och medelstora företag måste föra en nära dialog med finansiella institutioner. Kommissionen kommer även i framtiden att stödja den dialogen.

Effektiv konkurrens på finansmarknaderna gör att det blir lättare att hitta finansiering genom att kapitalkostnaderna sjunker. Kommissionen har inlett undersökningar av marknaden för finansiella tjänster för att se hur de fungerar ur konkurrenssynvinkel. Undersökningarna kompletterar kommissionens initiativ för att avlägsna regleringsmässiga hinder på den inre marknaden.

Medlemsstaterna uppmanas tillämpa bästa metoder när de använder garantier för att stödja bankutlåning som uppfyller EU:s regler för statligt stöd. Garantierna bör i första hand användas för att hjälpa innovativa små och medelstora företag att finansiera forskning och innovation (inklusive på miljöområdet) och företagsöverlåtelser. Lånegarantier minskar risken vid belåning i bank och välriktade offentliga garantier kan i hög grad påverka utlåning till små och medelstora företag. Garantier kan även motverka effekterna av cykler genom att de kan bidra till att upprätthålla bankers lånevolymer vid lågkonjunktur.

Medlemsstaterna uppmanas också att se till att den nationella lagstiftningen underlättar tillhandahållandet av mikrofinansiering (lån på upp till 25 000 euro). Den typen av lån är ett viktigt instrument för att uppmuntra företagarandan i form av enmansföretag och mikroföretag, främst bland kvinnor och minoriteter. Instrumentet gynnar inte barra konkurrensen och företagarandan utan även den sociala integrationen.

Små och medelstora företag kan i olika faser av sin levnadscykel ha olika finansieringsbehov, till exempel för att stärka balansräkningen eller finansiera affärsöverlåtelser. Så kallad mezzaninfinansiering (blandning av lån och kapital) erbjuder innovativa lösningar på sådana problem. Mezzanininstrument kan till exempel vara effektiva för att finansiera tillväxt utan att ägarskapet tunnas ut. De kan också hjälpa till för att stärka balansräkningar så att bankernas förväntningar i en ny finansiell miljö uppfylls. Vidare kan de användas för att finansiera företagsöverlåtelser, vilket är mycket viktigt eftersom, i takt med att företagare pensionerar sig, fler än 600 000 små och medelstora företag varje år förväntas byta ägare[8] och vid många ägarbyten krävs finansiering som är attraktiv för samtliga inblandade.

Medlemsstaterna bör därför verka för att hybridmarknaden växer, dock med beaktande av att det inte rör sig om mjuka lån, att det är av stor vikt att inte tränga undan privat finansiering, och av att de bör se till att de statliga programmen är hållbara och inte snedvrider marknaden. Kommissionen kommer att ange bästa metoder i fråga om användning av hybridinstrument.

Dialog och robust kapitalstruktur

Kapitalstrukturer som kännetecknas av för höga skulder och för litet kapital ökar risken i företag och hämmar investeringar. Skattesystem som gynnar höga skulder på bekostnad av

[8] Slutrapport från expertgruppen om överlåtelser av små och medelstora företag, juli 2002.

balanserade vinstmedel och nytt kapital har ringats in som hinder för att skapa starka balansräkningar. Kommissionen uppmanar medlemsstaterna att överväga möjligheterna till neutralare beskattning av olika finansieringsformer.

För att förbättra dialogen mellan banker och små och medelstora företag är kommissionens runda bords-diskussioner en bra möjlighet att diskutera och anta gemensamma åsikter. Kommissionen uppmanar medlemsstaterna att inrätta liknande nationella forum.

4. EU:S BIDRAG TILL FINANSIERING AV SMÅ OCH MEDELSTORA FÖRETAG

De viktigaste EU-instrumenten för att främja företagande och innovation, och för att förbättra små och medelstora företags tillgång till finansiering, är ramprogrammet för konkurrenskraft och innovation (*Competitiveness and Innovation Framework Programme (CIP)) och* gemensamma europeiska resurser för mikroföretag till medelstora företag (*Joint European Resources for Micro to Medium Enterprises (JEREMIE))* som ingår i strukturfonderna. Sjunde ramprogrammet för forskning kommer att omfatta åtgärder som skall bidra till att små och medelstora företag kan klara forskningsrelaterade finansieringsbehov.

Genom de finansiella instrumenten för ramprogrammet för konkurrenskraft och innovation kommer det att ställas omkring en miljard euro till förfogande, som förväntas ge upphov till cirka 30 miljarder euro i nyfinansiering för små och medelstora företag. Det nya programmet kommer att vara flexibelt ifråga om riskkapitalinvesteringar, vilket gör att det kan användas för fonder kopplade till företagsänglar. Samtidigt kommer det att ge stöd till banker för att sammanställa och avyttra lån till små och medelstora företag så att lånekapacitet kan uppstå. Programmet kommer att stödja att miljövänlig teknik sprids, i första hand genom saminvesteringar i riskkapitalfonder som bidrar med kapital till företag som investerar i innovationer på miljöområdet. Vidare kommer det att tillhandahålla garantier för lånefinansiering, mezzaninfinansiering och mikrokrediter för små och medelstora företag. Sammantaget förväntas 350 000–400 000 små och medelstora företag kunna dra nytta av dessa åtgärder under perioden 2007–2013.

I Jeremie-initiativet kombineras bidrag från Europeiska regionala utvecklingsfonden med lån och andra finansieringskällor för att bidra till att det skapas innovativa mikroföretag samt små och medelstora företag som del av EU:s regionalpolitik och till att dessa företag kan expandera. Det kommer även att stödja tekniköverföring och samarbete mellan företag, universitet och forskningscentra, samtidigt som det förbättrar åtkomsten till mikrokrediter som är avsedda för dem som inte kan få kommersiella krediter. Finansiering från instrument som inrättats genom Jeremie kan också kombineras med företagsstöd och institutionsbyggande åtgärder som finansieras via strukturfonderna.

Sjunde ramprogrammet för forskning (2007-2013) kommer att stödja de nyckelforskningsområden som förbättrar Europas innovations- och konkurrenskraft. Små och medelstora företag kan dra nytta av programmen *Samarbete* och *Kapaciteter*. Finansieringsinstrumentet för riskdelning kommer att bidra med ytterligare kapacitet i fråga om lånevolym och risktagning när det gäller gemenskapsutlåning till forskningsinvesteringar.

Kommissionen kommer att bedriva ett nära samarbete med Europeiska investeringsbanken (EIB) och Europeiska investeringsfonden (EIF) när den tillämpar sina finansiella instrument och använder Jeremie. Från sina egna medel kommer EIB främst att tillhandahålla ett riskkapitalmandat på en miljard euro till EIF mellan 2007 och 2013. För att potentialen skall

utnyttjas fullt ut, uppmanar kommissionen medlemsstaterna att spä på flödet från fonderna till riskkapitalet genom att effektivt använda Jeremie regionalt.

För att förbättra såddfinansiering och finansiering före såddstadiet, kommer kommissionen också att främja samarbete mellan kommissionsfinansierade verksamheter som *Europe INNOVA* och *PRO-INNO Europe* och nätverk som *European Business Angels Network (EBAN)*. Erfarenheter från bästa metoder bör användas i så hög utsträckning som möjligt, oavsett om det är medlemsstaterna, kommissionen eller icke-statliga aktörer som drar nytta av dessa erfarenheter.

Kommissionen genomför för närvarande en genomgång av reglerna för statligt stöd till riskkapital så att flexibiliteten kan förbättras för medlemsstaterna, främst i form av högre tröskelvärden och möjligheten att tillåta uppföljningsinvesteringar. Dessutom sker en genomgång av reglerna för statligt stöd till forskning, utveckling och innovation, inklusive reglerna om stöd till nystartade innovativa företag, både direkt och genom stödtjänster.

I fråga om beskattningshinder för investeringar i riskkapitalfonder, kommer kommissionen att inrätta en expertgrupp som skall samla exempel på dubbelbeskattning och utarbeta förslag på hur problemet kan lösas. Kommissionen arbetar också för att avlägsna skattehinder för företag som gör gränsöverskridande investeringar.

Att skapa långsiktiga strategier för hur små och medelstora företag skall få tillgång till finansiering kräver att strategierna utvärderas med kvantifierbara resultat som underlag. Förbättrade data underlättar utvärderingen av strategier och deras resultat på EU-nivå och nationell nivå. Detta är av stor vikt för att man skall kunna välja ut bästa metoder, undvika byråkrati, skapa en starkare kapitalkultur och förbättra rörligheten hos tillgångar. Kommissionen inser vikten av gedigna data om finansiering av små och medelstora företag och av att använda sådana data för att övervaka hur små och medelstora företags tillgång till finansiering påverkas av ny finansiell miljö, och följaktligen säkerställa en uppföljning av det här meddelandet.

Stöd från EU:s finansiella instrument – exempel på lyckade åtgärder

Ett företag som var inriktat på smarta kort och som grundades 1991 fick 1995 stöd via företagsänglar. När företaget fick luft under vingarna, fick det 1999 riskkapital genom en välkänd riskkapitalfond.

Riskkapitalfonden sålde sina andelar i december 2004, med en avkastning på mer än 18 gånger den ursprungliga investeringen. Det frigjorda kapitalet kunde återföras till investeringspoolen.

Företaget är nu en ledande oberoende komponent- och teknikleverantör på halvledarmarknaden och bedriver verksamhet inom logistikbranschen världen över.

5. BÄTTRE NATIONELL STYRNING

Trots att vissa medlemsstater har finansiella miljöer av hög kvalitet är små och medelstora företags tillgång till lånefinansiering och riskkapital ett problem i andra. Med ovanstående förslag som underlag, är det mycket viktigt att medlemsstaterna lär sig av varandras metoder för att förbättra sina egna finansiella system. Mikroekonomiska villkor, till exempel stela

arbetsmarknader, kan påverka avkastningen av investeringar. Kommissionen välkomnar därför medlemsstaternas åtagande att genomföra reformer som del av de nationella reformprogrammen inom ramen för Lissabonprocessen.

Små och medelstora företag lider av otydlig konkurslagstiftning, långsamma rättssystem och dåliga rättigheter för kreditgivare. Medlemsstaterna uppmanas därför att förbättra sina rättsliga system och de processer som påverkar kapitalmarknaderna och fortsätta sitt arbete för att minska byråkratin och förbättra regelverket för små och medelstora företag. Genom att anta globala bästa metoder har särskilt de nya medlemsstaterna en möjlighet att snabbt förbättra sina finansiella system.

Medlemsstaterna uppmanas undersöka möjligheterna att införa skattelättnader och sänkta arbetsgivaravgifter för företagare, anställda och investerare i innovativa små och medelstora företag på villkor att det sker i enlighet med EU:s regler för statligt stöd. Det är dock viktigt att skatteincitamenten utformas så att det inte uppstår tröskeleffekter (till exempel att arbetsgivaravgifterna plötsligt ökar kraftigt) som försvårar för små företag att växa till medelstora eller stora företag.

Eftersom investeringar, i synnerhet riskkapitalinvesteringar, görs för långa perioder, bör medlemsstaterna eftersträva en stabil politik som ger en säker plattform för investerare. Man borde alltså avstå från kortsiktiga lösningar till förmån för långsiktiga.

Både medlemsstaterna och riskkapitalindustrin måste anstränga sig för att göra riskkapital intressantare för institutionella investerare. Riskkapitalinvesteringar med löften om rimlig avkastning skulle mycket väl kunna passa de långsiktiga strategierna hos pensionsfonder och försäkringsbolag. Medlemsstaterna bör inte hindra institutionella investerare som vill använda en del av sina portföljer till riskkapitalinvesteringar. Nationellt genomförande av pensionsdirektivet (*Occupational Pensions Directive)* och dess försiktighetsregel bör göra det möjligt för pensionsfonder att fatta välgrundade beslut om i vilken utsträckning de skall ägna sig åt riskkapitalinvesteringar. Detta samt kartläggningen av kvarvarande hinder skulle kunna bidra till att man kan dra nytta av fördelarna med den inre marknaden.

Förenklade gränsöverskridande investeringar i riskkapital

På en inre marknad bör riskkapitalförvaltare ha möjlighet att skaffa kapital och göra gränsöverskridande investeringar utan att missgynnas skattemässigt eller behöva kämpa mot byråkratiska hinder. Detta är dock inte fallet i EU. Eftersom de 25 medlemsstaterna har olika regler är det både komplicerat och dyrt att skapa riskkapitalfonder och investera gränsöverskridande. Följden har blivit att de europeiska riskkapitalmarknaderna är splittrade och att tillväxtmöjligheter kan gå förlorade.

Det behövs konkreta och pragmatiska åtgärder för att komma tillrätta med de rättsliga, regleringsmässiga och skattemässiga hindren för gränsöverskridande riskkapitalfonder.

Åtgärder för att få nationellt reglerade riskkapitalfonder EU-godkända har hittills varit tämligen misslyckade. En expertgrupp kommer inom kort att lägga fram en rapport om de rättsliga och regleringsmässiga hindren för kostnadseffektiv marknadsåtkomst för riskkapitalförvaltare.

Medlemsstaterna måste engagera sig i den här frågan. Kommissionen kommer därför att bjuda in representanter för medlemsstaterna för att diskutera framtida åtgärder.

I fråga om efterfrågan på investeringar är europeiska företagare ofta omedvetna om eller okänsliga för de farhågor investerare kan ha, vilket gör att de kanske inte presenterar sina projekt för potentiella investerare på ett tillräckligt övertygande sätt. Professionellt utformade program för investeringsberedskap kan hjälpa företagare att dels se fördelar och nackdelar med olika finansieringsformer, dels presentera sina projekt på bästa sätt. Medlemsstaterna uppmanas genomföra den typen av program i samarbete med lokala organisationer, till exempel nätverk av investerare och expertrådgivare som kan användas i bredare sammanhang.

Som stöd för medlemsstaternas insatser, kommer kommissionen att organisera utbyte av erfarenheter, särskilda runda bords-konferenser mellan finansiella institutioner och små och medelstora företag, inrätta expertgrupper i fråga om bästa metoder och utarbeta rapporter och undersökningar. Den inre marknaden för riskkapital kommer att stå i centrum för dessa åtgärder.

6. SLUTSATSER

Bättre åtkomst till låne- och kapitalfinansiering kommer att bidra till att små och medelstora företag kan utnyttja sin potential. Strategierna i det här meddelandet utgör en gedigen grund för en sådan förbättring, vilket kommer att leda till fler arbetstillfällen och ökad tillväxt. Framförallt kommer EU inte att kunna uppnå sina ambitiöst satta tillväxt- och sysselsättningsmål om det saknas finansiering för innovativa företag som växer.

Lissabonpartnerskapet erbjuder ett ramverk inom vilket medlemsstaterna kan underlätta för små och medelstora företag att få finansiering, inte minst genom att hitta och utnyttja bästa metoder.

Nu gäller det att omsätta teorin i praktiken och kommissionen kommer att övervaka hur finansieringen av små och medelstora företag utvecklas och kommer att 2009 lägga fram en första rapport som ingår i rapporteringen av den förnyade Lissabonstrategin.

För att skapa arbetstillfällen och tillväxt behöver Europa följande:

1. Ökad tillväxt genom riskkapitalinvesteringar. Kommissionen kommer därför att göra följande:

(1) Arbeta för en *inre marknad för riskkapitalfonder* som möjliggör gränsöverskridande investeringar utan byråkrati.

(2) *Förbättra samarbetet mellan investerare i fråga om såddinvestering, med särskild uppmärksamhet riktad mot företagsänglar.* Detta skall ske genom att man ringar in och sprider bästa metoder.

(3) *Gynna framväxten av mer professionella* riskkapitalfonder som gör större investeringar, även vid genomförandet av gemenskapsinstrument (CIP-instrument, Jeremie).

Gemenskapens institutioner och medlemsstaterna bör skapa villkor som gör det möjligt att tredubbla investeringar från riskkapitalfonder i såddföretag och nystartade företag till 2013.

2. Mer bankfinansiering av innovation. Kommissionen kommer därför att göra följande:

(4) Organisera *runda bords-diskussioner mellan banker och små och medelstora företag* för att analysera situationen och ge förslag på hur man kan förbättra de långsiktiga relationerna till banker.

(5) Använda gemenskapsinstrument för att *dra största möjliga nytta av låneprogram* som vänder sig till innovativa små och medelstora företag.

(6) Bjuda in experter för att utvärdera *fördelarna med skattelättnadssystem* för innovativa nystartade företag.

3. Bättre styrning. Kommissionen kommer därför att göra följande:

(7) Uppmana berörda parter att tillämpa *bästa metoder när de använder allmänna medel* för riskkapitalinvesteringar.

(8) Utveckla verktyg och indikatorer för *utvärdering av vilken effekt strategierna får* för finansiering av små och medelstora företag i Europa.

(9) Ringa in och sprida bästa metoder i *programmen för investeringsberedskap*.